

tæ sunt in Simoniacos circa Ordines ac Beneficia? Quid dicendum?

3. Juxta S. Thomam Papa solus potest dispensare ac absolvere a pœnis, quas incurrunt voluntarie ac scienter committentes Simoniam. Tales pœnæ autem sunt 1. Excommunicatio *ipso facto*, si Simonia est realis, & executione completa per utramque contrahentium partem. 2. Suspendio ab exercitio susceptorum Ordinum. 3. Nullitas actorum simoniace, sic ut collatio Beneficii nulla sit, idque indispensabiliter dimitti debeat. In aliis casibus dispensare potest Episcopus post puram ac simplicem renunciationem Beneficii factam ex parte supplicantis, qui de eo simoniace provifus fuit. Pontas.

Vide *Simoniam* Caf. 37.

CASUS III. Bertoldus Presbyter obtinuit Parochiam per Simoniam voluntariam, attamen occultam. Postquam per integrum annum eam possederat, ac functiones parochiales obierat, petit ab Episcopo suo absolutionem a crimine, rehabilitationem ad Beneficium, & condonationem fructuum.

3. In Gallia & Germania Episcopi semper conservant jus absolvendi a peccato Simonie, & aliis peccatis occultis, quamvis alias reservatis Pæpæ. Itaque poterit Bertoldus ab Episcopo absolvi quoad peccatum & censuras, si sunt occultæ, non autem rehabilitari quoad Titulum Beneficii, multo minus obtinere condonationem fructuum: hæc enim sunt reservata Pæpæ, cui in supplicatione insuper exponenda est intrusio in Beneficium. Pontas.

Vide *Simoniam*.

DISPENSATIO IN SUSPENSIONE.

1. Quilibet Sacerdos approbatus potest absolvere ab omnibus suspensionibus latis a Jure, si non expresse reservatæ sunt Pæpæ aut Episcopo. Quilibet Episcopus potest absolvere ac dispensare a suspensione reservata Pæpæ, si est occulta; id tamen cum aliqua exceptione, prout videre est in Responsione ad Casum I. Sed si est publica, aut ad forum contentiosum delata, aut si contra accusatum supervenit Decretum, tunc reus absolvi ac dispensari potest a solo Papa.

2. Omnis Dispensatio in suspensione, quæ dicitur *ab homine*, reservata est Superiori ipsius, aut demum illi, cui specialiter reservatam jura volunt.

CA-

CASUS I. Ptolomæus nondum completo anno ætatis vigesimo se fecit ordinari Subdiaconum, ætusque hujus Ordinis exercuit. Post aliquot annos petit absolutionem a suspensione, & rehabilitationem ab Episcopo.

3. Si factum est occultum, poterit Episcopus absolvere Ptolomæum, eumque rehabilitare, utpote jam habentem ætatem ad Subdiaconatum requisitam. *Sacra Congregatio*, inquit Fagnanus, *respondet, si is Clericus pervenit jam ad ætatem legitimam, posse cum illo Episcopum dispensare tam super suspensione quam super irregularitate.* Verum si nondum attingisset ætatem Canonicam, a solo Papa dispensari ac rehabilitari posset. Pontas.

CASUS II. Thadæus Dicecesanus Tarbenfis in suspensionem delapsus est, eoquod susceperit Presbyteratum ab Episcopo Bayonensi absque Dimissoriis a suo Episcopo.

3. Non opus est, ut Romam recurrat pro obtinenda absolutione, cum Episcopus Tarbenfis possit eum absolvere. *Ordinatus*, ait Concilium Trid. sess. 23. c. 8. de reform., a susceptorum Ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus. Pontas.

CASUS III. Agilulphus incurrit suspensionem ob susceptum Diaconatum ante Subdiaconatum. Petiit proinde Dispensationem a Papa.

3. Ipse Episcopus potuisset cum eo dispensare; quia hæc Dispensatio a Jure non est reservata Pæpæ. Aliud sentendum foret, si Agilulphus exercuisset actus Ordinis per saltum suscepti. *Cum promotis per saltum*, ait Concilium Trid. Sess. 23. cap. 14. *si non ministraverint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare* Pontas.

Vide *Suspensio* Caf. 8. 31.

DISPENSATIO IN VOTIS IN GENERE.

1. Antequam de votorum Dispensatione fiat sermo, sciendum, quid & quotuplex sit votum. Est autem votum. *Promissio facta Deo de meliori bono.*

2. Distinguitur votum primo in absolutum & conditionatum, in perpetuum & temporale. Votum absolutum est, quod pure ac simpliciter emittitur sine adiectione ullius clausulæ suspensivæ aut impetitivæ effectus. *Conditionatum* est, cui adicitur clausula, quæ potest suspendere effectum ac executionem Voti, aut limitare ejusdem durationem, quod exprimitur per voces istas, *dummodo, donec, si &c. Perpetuum* est.

kk 4

et.

est, quo quis pro toto vitæ tempore se obligat. *Temporale* est, quo quis ad determinatum tempus se adstringit, quo elapso cessat obligatio voti.

3. Votum potest simul esse perpetuum & temporale, absolutum & conditionatum; ut si v. g. Petrus voveret, se non amplius furaturum, & quoties aliquod furtum fit commissurus, toties aureum se pauperibus erogaturum.

4. Duplex aliud Voti genus distingui potest; *expressum* scilicet, quod modo quodam explicito ac determinato fit, sive dein verbis, sive animo solum; & *tacitum*, cum nimirum fit actio quædam, cui annexum est Votum; sic Votum continentia emittunt, qui Sacros Ordines recipiunt.

5. Vota itidem alia sunt personalia, alia realia, & alia mixta: Votum jejunandi, aut ingrediendi Religionem est *personale*; quia vovens per semetipsum tenetur illud implere: Votum donandi vel erogandi eleemosynam pauperi est *reale*; quia vovens vel per semetipsum vel per alium eidem potest satisfacere: *mixtum* comprehendit utrumque.

6. Denique aliud est Votum solemne, & aliud simplex. *Solemne* est, quod fit in professione Religionis in Ordine Religioso approbato a summo Pontifice, aut in receptione Sacrorum Ordinum. Reliqua Vota omnia sunt *simplicia*, etsi emittantur palam, & coram omnibus.

7. Dispensatio in Voto nihil aliud est quam *relaxatio vinculi*. Commutatio Voti vero est, *translatio obligationis Voti de una materia ab aliam*. Alius modus tollendi obligationem Voti vocatur *Voti condonatio*.

8. Dantur quædam Vota, in quibus solus Papa dispensare potest; eoque ipsi vel a jure, vel a consuetudine reservata sint, ut sunt vota solemnia, votum peregrinandi Romam, Jerosolymam, aut ad S. Jacobum, votum castitatis perpetuæ & Religionis.

9. Episcopi vel ex officio vel ex speciali commissione dispensare possunt in omnibus reliquis votis; imo etiam in voto perpetuæ castitatis conditionato tantum aut tacito, si conditio nondum est impleta. Pariter dispensare possunt in votis dubiis, sive dubio juris sive facti talibus.

10. Ut Dispensatio votorum sit legitima, justam subesse causam oportet; & ut dispensans æquum de gravitate ac legitimitate causæ judicium ferre possit, facti specie sine ac exacte cum omnibus circumstantiis ipsi exponi debet. Hoc ni fiat, Dispensatio est obreptitia aut subreptitia, ac impetrans ea, utpote coram Deo nulla, uti non potest sine violatione voti sui.

CASUS I. Sospiter ex mero stimulo devotionis emisit votum peregrinandi Romam ac in Terram Sanctam. Cum autem supervenientibus negotiis non possit tam longinquam peregrinationem instituire, petit Dispensationem in voto suo, ad quamvis aliam poenitentiam sese offerens.

ꝑ. Episcopus non potest ipsi concedere hanc Dispensationem, utpote reservatam Papæ. *Pontas.*

NOTA. In Casu imperfectæ deliberationis &c. possunt commutando dispensare etiam Regulares privilegiati. *Vide* Grueber de Privil. Reg.

CASUS II. Servatius viginti annos natus, postquam voverat, se tres annos impensurum in peregrinationes ad loca pia per Galliam & Germaniam, jam statuit ingredi Ordinem Carthusianum. Potestne hoc propositum exequi, non obtenta prius Dispensatione voti? Potestne loco voti emissi erogare 1000. florenos in pauperes?

ꝑ. Non potest propria auctoritate hoc votum commutare in aliud opus melius, v. g. in erogationem 1000. florenorum pauperibus; sed recurrendum est ad Superiorem Ecclesiasticum, cujus est judicium ferre circa ejusmodi commutationes. Verum si Religionem ingrediatur, cessant omnia vota prius emissæ. *Omnia alia vota*, ait S. Thomas, *sunt quorundam particularium operum; sed per Religionem homo totam vitam suam Dei obsequio deputat. . . . Nec Religionem ingrediens tenetur implere vota vel jejuniorum vel orationum &c. quia moritur priori vitæ.* Responso autem quoad primum nititur lege: *Aliud pro alio, invito creditore, solvi non potest.* Cum ergo votum habeat rationem debiti erga Deum, non est penes debitorem illud commutare absque consilio aut approbatione Superioris. *Pontas.*

CASUS III. Zenobius emisit in Ordine quodam reformato professionem nullam; sed de ejus nullitate primum exacto triennio edoctus est. Obtinet itaque Romæ Dispensationem in votis suis cum hac clausula: *modo vota non ratificaveris.*

ꝑ. Si Zenobius ratificavit vota sua nondum cognita nullitate suæ professionis, potest uti hac Dispensatione: sed si ea renovasset jam cognita eorum nullitate, non posset uti hac Dispensatione. *Pontas.*

CASUS IV. Honorata Catholica, filia Andreæ mercatoris Edimburgensis Calvinistæ emisit votum perpetuæ castitatis anno ætatis suæ decimo sexto. Post duos annos autem cum experiretur se satis infirmam in observatione voti, haberetque occasionem contrahendi matrimonium cum Eduardo pariter catholico, qui volebat eam ducere, cogitat de obti-

nenda Dispensatione. Romam non potest recurrere ob nimiam distantiam, neque eo mittere, utpote certa, patrem suum Calvinistam non consensurum, neque necessarios sumptus præstiturum.

ꝑ. Potest in hoc casu obtinere Dispensationem ab Episcopo latente in Scotia: cum enim datur moralis impossibilitas recurrendi ad Papam, recurri potest ad Episcopum. *Casus Papalis*, inquit Abelyus, *superveniente impedimento fit episcopalis. Pontas.*

CASUS V. Veronica puella Antverpiensis pauperrima emisit votum perpetuæ castitatis anno ætatis decimo septimo: sed cum jam sæpius peccaverit contra votum, & etiamnum sit in periculo frequentioris relapsus, quærit Dispensationem ad contrahendum matrimonium cum juvene quodam, qui volebat eam ducere. Verum præter hoc, quod ratione paupertatis non possit præstare necessarias pro impetranda Dispensatione expensas, etiam non posset tam celeriter, ut vellet, Roma obtinere Dispensationem.

ꝑ. Valide potest dispensare Episcopus ob supra primum allatam rationem. *Pontas.*

CASUS VI. David ex fervore devotionis emisit votum virginittatis ac perpetuæ castitatis. Sed post tres annos cum sibi timeret de lapsu in incontinentiam, ex hac sola ratione petit Romæ Dispensationem, ut possit contrahere matrimonium.

ꝑ. Potest petere Dispensationem, ac obtenta uti. Observandum tamen, quod, si votum tantum fuit commutatum in alia pia opera, & adjecta conditione, ut in casu emergentis viduitatis redeat obligatio voti, David post mortem conjugis suæ non possit transire ad secundas nuptias. *Pontas.*

CASUS VII. Rosalia puella viginti annorum emisso voto perpetuæ virginittatis vehementer sollicitatur a suis parentibus ad contrahendum matrimonium cum viro divite, a quo sperant restitui fortunam suæ familiæ valde collapsam. Victa tandem consentit, ac mittit Romam pro Dispensatione; sed in supplicatione pro motivo allegatur periculum incontinentiæ, etsi id falsum sit. Parochus videns Rescriptum, in quo continebatur: *propter stimulos carnis*, ex eaque intelligens, hanc clausulam esse falsam, ipsi ait; sibi videri hanc Dispensationem nullam, ac consequenter inutilem.

ꝑ. Bene id judicavit Parochus: hæc enim Dispenratio evidenter est obreptitia; cum sit obtenta ex motivo falso allegato, & contra stabilita principia Juris. *Pontas.*

CASUS VIII. Godolena obtinuit Roma Rescriptum directum ad Confessarium suum, & continens potestatem dispensandi in voto simplici virginittatis anno ætatis decimo quinto emisso. Hoc Rescripto valide se dispensatam rata sine ulla alia formalitate contraxit matrimonium, illudque consummavit.

ꝑ. Etsi matrimonium hoc sit validum; Godolena tamen ab obligatione voti sui non liberatur, nisi postquam Confessarius executus fuerit Rescriptum Papale, concessum per modum commissionis, & non per modum absolutæ Dispensationis. *Pontas.*

CASUS IX. Gerbertus mundanam vitam pertæsus emisit votum ingrediendi Ordinem Carthusiensem. Postea autem timens, ne austeritati succumberet, quærit Dispensationem, ut sibi liceat ingredi Ordinem alium minus rigidum.

ꝑ. Episcopus potest illi necessariam ad hoc Dispensationem impertiri. *Pontas.*

CASUS X. Aruntius emisit votum simplex perpetuæ castitatis, aut ingrediendi Religionem. Postea autem amore Sylverix capus, ex hac sola ratione obtinuit Dispensationem in voto suo ad contrahendum cum puella hac matrimonium.

ꝑ. Hæc Dispenratio, utpote concessa absque ulla causa legitima, Aruntium securum non reddit coram Deo, cui promissit id, quod adimplere in sua potestate esset. *Pontas.*

CASUS XI. Marcianus emisit votum per tres annos vivendi in virginittate: post sex menses petit ab Episcopo Dispensationem, eoquod frequenter sentiat grave periculum incontinentiæ.

ꝑ. Episcopus valide potest cum eo Dispensare. *Pontas.*

CASUS XII. Irenes puella viginti annorum emisit votum perpetuo servandi virginittatem, si post mortem matris suæ solum sibi reliquerentur 150. floreni annui redditus. Cum vero postea ab Anselmo peteretur in conjugem, simulque magnam difficultatem sentiret in observatione voti ob frequentes & graves tentationes, petit Dispensationem ab Episcopo ad contrahendum matrimonium.

ꝑ. Episcopus valide hanc Dispensationem potest impertiri. *Pontas.*

NOTA. Plures authores tuentur, Episcopum posse dispensare etiam adimpleta conditione. Ratio eorum est hæc: si in origine sua ac fundamentaliter inspicitur voluntas illius, qui sub conditione emisit votum, ocus patebit, motivum vivendi non tam fuisse amorem boni operis, ad quod faciendum sese obstrinxerat, quam desiderium boni

boni a Deo consequendi, quod ad votum impulerat; sique priuaria ac principalis intentio non erat adimplendi rem voto promissam. Puella v. g. videns patrem in periculo mortis constitutum vovet castitatem, si pater conualecat; in hoc casu affectio erga patrem, eumque per mortem amittendi timor votum extorserunt, & hæc primaria ac principalis intentio voventis, quæ erat causa voti, eidem semper inhæret. Consequenter Episcopus potest in hoc voto dispensare; cum reservatio alias sit odiosa. Generatim notandum, in ejusmodi varietate opinionum semper magis propendendum in eam partem, quæ favorabilior est Episcopis, & jurisdictioni Ordinariorum. C. D.

CASUS XIII. Euprepia credit, se anno ætatis suæ decimo aut ad summum duodecimo emisisse votum perpetuæ castitatis. Modo autem viginti annos jam egressa certa non est, utrum revera per votum se obligaverit, vel an simplex tantum conceperit propositum.

ꝑ. Sufficit, si petat Dispensationem ab Episcopo; quia in voto dubio semper dispensare potest Episcopus, sive sit dubium juris sive dubium facti. *Pontas.*

NOTA. Non est opus Dispensatione. Ex promisso enim incerto non oritur obligatio certa.

CASUS XIV. Auxentius anno ætatis suæ decimo octavo emisit votum suscipiendi Sacros Ordines; sed altero postea anno mutavit voluntatem, & vult contrahere matrimonium. Cum autem votum suscipiendi sacros Ordines simul includat votum perpetuæ castitatis, quærit, an Dispensationem necessario petere debeat a Papa, aut num dispensare possit Episcopus.

ꝑ. Sufficit Dispensatio Episcopalis. *Pontas.*

CASUS XV. Maurinus votum emisit sub his terminis: *voveo vel recipere sacros Ordines, vel solemniter profiteri Religionem, vel saltem servare castitatem perpetuam.* Cum autem frequentes ac vehementes sentiat tentationes, vult contrahere matrimonium.

ꝑ. Dispensatio in hoc casu peti debet a Papa. *Pontas.*

NOTA. Vota disjunctiva non sunt reservata Papæ.

CASUS XVI. Riccius emisit votum non nubendi, quin tamen anquam habuerit intentionem vovendi castitatem; & post annum obtinuit Dispensationem ab Episcopo. Estne securus in conscientia?

ꝑ. Est securus; quia Dispensatio Pontificia hac in re non est necessaria, nisi dum quis emittendo votum non nubendi habet simul intentionem vovendi castitatem perpetuam, in qua Dispensatio est reservata Pontifici. *Pontas.*

No-

NOTA. In materia votorum ratio potius habenda intentionis, quam habent voventes, quam verborum, quibus vota proferuntur; ita, ut, si vovens se non nupturum habeat intentionem servandi perpetuam castitatem, verum sit votum castitatis reservatum Papæ; si vero quis ex aversione a statu conjugali, tædioque curarum, quibus conjugati involvuntur, emittat votum non nubendi, non intendens præcisè castitatem, non sit votum castitatis, & Episcopus possit dispensare. C. D.

CASUS XVII. Trifanus æqualiter affectus erga Eulaliam & Floram, tandem vovit, se ducturum Eulaliam. Paulo post voti pœnitens volebat permanere in statu virginitatis, in quo hucusque vixerat.

ꝑ. Hoc votum est nullum; & hinc Trifanus tuta conscientia potest permanere in statu virginitatis sine ulla Dispensatione: votum enim ut sit validum, debet esse de meliori bono; votum autem nubendi certe non est Deo acceptius quam virginitas, saltem si hoc votum pro objecto non habeat cessationem incontinentiæ, qua quis inquietatur, aut stabilem tranquillitatem Status, ut si Princeps amplectendo statum conjugalem, genitoque successore bellum præverteret. *Pontas.*

CASUS XVIII. Sulpitius Episcopus Adriæ constituit Bertrandum Vicarium Generalem cum plenaria potestate gubernandi Diœcesin in spiritualibus. Bertrandus vi potestatis sibi concessæ dispensat in omnibus votis, in quibus Episcopus potest dispensare.

ꝑ. Non potest legitime dispensare vi potestatis generalis; sed in quovis casu particulari debet habere specialem commisionem ad Dispensandum. *Patet, inquit Rebuffus, quod Vicario prohibita est Dispensatio in casibus, etiam in quibus potest Episcopus de jure dispensare. . . nisi huic Vicario data fuerit specialis potestas.* *Pontas.*

NOTA. Id dependet ab intentione Episcopi.

CASUS XIX. Theonillus anno ætatis suæ vigesimo vovit, se jejunaturum quavis feria sexta per totam vitam. Postquam per viginti jam annos adimpleverat votum suum, lapsus est in ægritudinem, ita ut crediderit, se posse petere Dispensationem in voto suo a Proto-Pœnitentiaro; qui & votum ipsi commutavit in certas preces singulis feriis sextis persolvendas. Postea autem ita convaluit, ut per plures quadragesimas jejunare potuerit absque ullo incommodo.

ꝑ. Cum

β. Cum commutatio voti facta sit absolute sine ulla conditione aut restrictione per Superiorem legitimum, liberum est Theonillo vel jejunare singulis feriis sextis, vel omisso jejunio preces præscriptas peragere. *Pontas.*
Vide *Votum.*

DISPENSATIO IN VOTIS RELIGIOSORUM.

1. Papa solus potest dispensare in votis solemnibus Religiosorum: Episcoporum solum est subscribere ac exequi Rescriptum Dispensationis Romanum. Quod attinet Regulam in monasteriis observatam, Prælati Regularis habens jurisdictionem quasi - Episcopalem quandoque ex causa legitima circa articulum quemdam particularem dispensare potest, remoto tamen omni periculo scandali. Nullus Superior cum Religioso dispensare potest in voto paupertatis, permittendo scilicet ipsi dominium fundi, aut redditum quorundam, & liberam pro libitu de iis disponendi facultatem.

2. Episcopus tamen Diocesanus dispensare potest cum Religioso, qui laxiorem Ordinem ingressus est, licet voverit, se ingressurum strictiorem.

CASUS I. Serapion Abbas Regularis sæpius rogatur a quibusdam suorum Religiosorum, ut dispenset in nonnullis articulis regulæ Ordinis.

β. Ex justa causa potest dispensare. Causæ autem legitimæ sunt notabilis infirmitas animi vel corporis, salus Religiosi, aut bonum Religionis. Peccaret Serapion contra leges fidelis dispensatoris, si hac in re juxta præscriptum voluntatis propriæ ac inclinationis suæ potius, quam secundum regulas rationis ac justitiæ ageret. *Pontas.*

CASUS II. Apollonia Monialis cum vi Regulæ non permittatur scribere aut recipere literas, quin prius communicentur Antistitæ, nec sola comparere in Parlatorio, nec recipere deposita, idque nimis stringat illius conscientiam, petit in his dispensari ab Episcopo.

β. Dispensatio ista non potest concedi ab Episcopo, cum vergeret in destructionem disciplinæ claustralis; sique eam concederet Episcopus, esset subreptitia. *Pontas.*

CASUS III. Pachomius Religiosus strictioris observantiæ possidet jure proprietatis redditus 100. florenorum, quos illi propinquorum quispiam donaverat; arbitratur insuper, se in conscientia esse securum, quia ab Abbate suo quoad hoc obtinuit Dispensationem.

β. Falli-

β. Fallitur Pachomius; quia Abbas Regularis quoad hoc non potest dispensare, sed solum ex causa legitima Religioso permittere usum, & quidem ad nutum revocabilem. *Nec æstimet Abbas, ait Innocentius III. quod super habenda proprietate possit cum aliquo Monacho dispensare; quia abdicatio proprietatis adeo est annexa regulæ Monachali, ut contra eam nec summus Pontifex possit licentiam indulgere.* Addit Papa, Religiosum, qui post obitum proprietarius inventus fuerit, sepultura ecclesiastica privandum esse. *Pontas.*

CASUS IV. Meletius Religiosus ex Ordine Mendicantium vult ingredi Ordinem mitioris observantiæ. Cum vero sciat, Romæ difficulter dispensari cum transeuntibus ad Ordinem minus strictum, nisi commiserit apostasiam, eo fine, ut obtineat Dispensationem, dimittit habitum; ac in supplicatione petit absolutionem ab apostasia, & Dispensationem transeundi ad Ordinem laxiorem; quam & Papa ipsi concedit.

β. Rescriptum hoc Pontificium non minus habendum est pro invalido, ac illud, quo dispensaretur cum aliquo ad contrahendum cum consanguinea, quacum commisit incestum ea intentione, ut eo facilius impetret Dispensationem, nec tamen in supplicatione exprimeretur hæc circumstantia. Religiosus iste tantum ideo dimisit habitum, ut deciperet Papam; & per hanc fraudem indignum se reddidit gratia Dispensationis. *Pontas.*

CASUS V. Amarinus post professionem solemnem advertens, disciplinam regularem in suo monasterio pessime observari, vovet transire ad Ordinem strictiorem. Sed emergente motivo mutandi propositum quærit Dispensationem in voto suo.

β. Episcopus in hoc voto potest dispensare. *Hoc autem videtur, ait S. Antoninus, quod si existens in laxiori (Religione) voveat strictiorem, Episcopus possit dispensare; quia non est votum perpetuæ continentiæ, nec votum Religionis simpliciter, cum jam obligatus sit ad utrumque, sed solum est subrogatio voti.* *Pontas.*

CASUS VI. Octavia Abbatisa dispensavit cum aliqua suarum Monialium in quodam voto ab illa emisso.

β. Hæc Dispensatio Monialem non reddit securam in conscientia: libera tamen coram Deo foret ab obligatione voti, si Abbatisa hoc votum declarasset ut nullum: Abbatisa enim solum potest vota suarum Monialium declarare ut nulla, dum v. g. sunt præjudiciosa earum sanitati, aut ordini domestico, & obedientiæ sibi debiti; sicut paterfamilias potest

test annullare vota suorum liberorum impuberum, aut maritus vota uxoris, dum vergunt in detrimentum rei domesticæ. *Pontas.*

NOTA. Si votum præjudicat obligationibus status, potuit a Superioriffa declarari pro nullo: alias non.

CASUS VII. Amaranthus Abbas Regularis fecit quasdam Constitutiones pro bono communi, tendentes ad conservationem disciplinæ. Verum illo absente Prior Conventualis cum non nullis Religiosis circa eas Constitutiones dispensavit.

Ꝛ. Non potuit privata sua autoritate dispensare. *Pontas.*

Vide *Religiosus.*

DISTRIBUTIONES QUOTIDIANÆ.

1. *Distributiones*, de quibus hic agitur, consistunt in tertia parte reddituum provenientium ex præbendis Ecclesiæ, quæ a tota massa reddituum separata distribuitur inter eos, qui in persona assistunt Officio Canonico. Distinguentur sunt *Distributiones Quotidianæ* ab iis, quæ *Manuales* dicuntur, licet sæpe confundantur: quotidianæ enim eæ proprie dicuntur, quæ a primitivo Præbendarum redditu abstractæ sunt; & manuales, quæ proveniunt ex exequiis, Anniversariis, cæterisque foundationibus, quæ non sunt de mensa Capituli. *Distributiones* quotidianæ debentur præsentibus in Choro aut etiam ex legitima causa absentibus, qui proin merentur haberi pro præsentibus.

2. *Distributionibus*, qualescumque sint, non potest imponi arrestum pro debitis civilibus aut pro expensis in litem, etiam si ejusmodi Canonicus fructus grossos non habeat. *Distributiones*, quibus absentes privantur, de jure pertinent ad præsentem, nisi vi statuti particularis adhiberi debeant ad necessitates Ecclesiæ: nec Capitulum, nec Canonici in particulari possunt remittere privationem *Distributionum* aliis Canonici, qui iuste ob absentiam suam iis privantur; sique fieret talis remissio, iniuste participantes tenerentur in conscientia ad restitutionem.

CASUS I. Capitulum quoddam Cathedrale ante quadraginta annos condidit statutum, quo privantur *Distributionibus* quotidianis omnes Canonici a Choro absentes, quæcumque demum fuerit causa absentiæ. Statutum hoc fuit hæcenus rigorose observatum nemine reclamante. Nunc vero,

cum

cum Ægidius alioquin per plures annos in Choro assiduus contraxisset hydrophisin, nec jam per sex menses posset exire cubiculo, vult in sui favorem relaxari statutum, ac petit *Distributiones* durante infirmitate sibi debitas; quod tamen recusat Capitulum.

Ꝛ. Injuste id recusat Capitulum: tale enim statutum, et si foveat assiduitatem in Choro, contrarium tamen est æquitati naturali, bono Ecclesiæ, ac rationi; & hinc non fringit in hoc casu, *Distributionesque* Ægidio absque iniustitia recusari non possunt. Congregatio Cardinalium Concilii Trid. interpretum ejusmodi Statutum condemnavit. *Pontas.*

CASUS II. Canonici cujusdam Ecclesiæ Collegiatae a longo tempore consueverunt *Distributiones* subtractas absentibus dividere inter præsentem in choro.

Ꝛ. Jure sic dividunt. Nihilominus tamen hoc jus non debet præjudicare universali propemodum omnium Ecclesiarum consuetudini, vi cujus *Distributiones* absentium aquiruntur mensæ Capituli pro necessitatibus totius Corporis, cujus bonum præferendum est bono particularium. Prima pars hujus responsionis non infirmatur per decretum Concilii Tridentini, quod dicit: *Distributiones* (absentium) *fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, aut alteri pro loco arbitrio Ordinarii applicentur*: loquitur enim hic juxta Navarrum solum de quibusdam *Distributionibus* extraordinariis sumptis ex rebus certarum dignitatum, iisque, qui has dignitates possident, denuo dispertendis pro non nullis Officiis ad certos dies aut determinatas horas personaliter peragendis. *Pontas.*

CASUS III. Burchardus Canonicus cujusdam Ecclesiæ Collegiatae, cujus redditus sunt valde tenues, proficiscitur, ut invisit patrem suum moriturientem, vel ut consoletur fororem suam ob mortem mariti vix non moerore confectam, vel ut exequatur testamentum cujusdam amicorum suorum, vel ut assistat nuptiis neptis suæ, vel ut concionetur in receptione habitus aut professione cujusdam suæ consanguineæ, vel ut in remota quadam Urbe litem instruat ratione patrimonii sui, vel ut in Prioratu suo omnia tam in spiritualibus quam temporalibus rite ordinet, vel ut persolvat peregrinationem pro poenitentia sibi injunctam. Rogat ergo Capitulum, ut, si unum aut plura ex enumeratis perficiat, non privetur *Distributionibus* quotidianis.

Ꝛ. Capitulum nunquam absenti potest concedere *Distributiones*, nisi in casibus in jure expressis, ut sunt infirmitas seu justa & rationabilis corporalis necessitas, aut evidens

dens Ecclesiæ utilitas. Nullus autem præfatorum casuum in jure exprimitur. *Pontas.*

CASUS IV. Cosmas Canonicus non quidem actu infirmatur : ut tamen conservet sanitatem & apoplexiam evitet, quam haud abs re timet, singulis mensibus ex præscripto Medicorum sumenda ipsi est medicina, & quater per annum mittendus sanguis.

ꝑ. Debentur ipsi Distributiones quotidianæ : hic enim est casus justæ corporalis necessitatis. *Pontas.*

CASUS V. Capitulum quoddam Cathedrale, ut suos Canonicos redderet in choro magis assiduos, statuit, ut, qui Anniversariis, Exequiis, ac aliis fundatis Officiis fuerint præsentibus, non recipiant absentium Distributiones, nisi interfuerint tribus Horis majoribus.

ꝑ. Hoc statutum, cum unice spectet augmentum cultus divini, ac decentiam Officii Ecclesiastici, perbene factum est; Capitulumque potest illud exequi. *Pontas.*

CASUS VI. Evodius Canonicus cujusdam Ecclesiæ Cathedralis recepturus Sacros Ordines jubetur ab Episcopo suo ad tres menses se conferre in Seminarium, ut digne ibi se præparet. Insinuat Capitulo mandatum Episcopi, ac petit intra hoc trimestre Distributiones.

ꝑ. Non sunt ipsi denegandæ Distributiones, potestque eas tuta conscientia recipere. Non tamen idem dicendum de exercitiis spiritualibus, si ea ex devotione obeant Canonici : cum enim absolute non sint necessaria, sicut pia peregrinatio Romam vel in alium locum, ex ejusmodi causa absentes non gaudent Distributionibus. *Pontas.*

CASUS VII. Paschasius Canonicus pro quatuor mensibus, quibus periculose domi decubuit, accepit consuetas Distributiones, ac si præfens fuisset. Sciens autem, reliquis Canonicis præsentibus ultra triginta florenos accrevisse ex Distributionibus absentium, etiam ex hac summa prætendit partem suam, quod tamen ipsi denegatur.

ꝑ. Videtur injuste denegari sua Paschasio portio ex Distributionibus absentium : cum enim habendus sit pro præfenti, etiam gaudere debet prærogativis eorum, qui in persona sunt præsentibus. Dein in materia juris accrescendi portio accrescit portioni, non personæ. Suffragatur huic responsioni etiam declaratio S. Congregationis. *Pontas.*

CASUS VIII. Ethelbertus Canonicus tanti æstimatur a suis Confratribus, ut itauerint eum quoad Distributiones quotidianas habere pro præfenti per trimestre absentiae, quod a Concilio Tridentino Canonicis indulgetur.

ꝑ. Hæc

ꝑ. Hæc concessio nec a Canonicis fieri, nec ab Ethelberto potest acceptari : ejusmodi enim collusio inutile redderet Decretum Concilii, vi cujus pars tertia omnium redituum Capituli convertenda est in Distributiones pro præsentibus in Choro, quin in iis partem habere possint absentes. *Distributiones*, inquit Concilium Trid. Sess. 24. cap. 12. *qui statis horis interfuerint, recipiant; reliqui, quavis collusione aut remissione exclusi, his careant. Pontas.*

CASUS IX. Gondericus Canonicus pietatis valde mediocris plerumque assistit divino Officio causa Distributionum exinde recipiendarum.

ꝑ. Si Gondericus lucrum non habet pro fine principali, non committit simoniam, quamvis illud habeat pro fine minus principali. Si Clericus, ait S. Thomas, hujusmodi Distributiones recipit, quasi finem sui operis principaliter intentum, simoniam committit; & ita mortaliter peccat. Si autem habet principalem finem Deum in tali actu, ad hujusmodi autem Distributiones respicit secundario, non quasi in finem, sed sicut in id, quod est necessarium ad suam sustentationem, constat quod non vendit actum spiritualem, & ita simoniam non committit, nec peccat : sic enim acceptio Distributionum non erit causa, quare ad Ecclesiam vadat, sed proprie hujusmodi determinatio, quare nunc vadat; & non alia vice. *Pontas.*

CASUS X. Castorius Vicarius cujusdam Parochiæ, in qua habentur quotidie Exequiæ aut alia Officia fundata, pro quibus præsentibus recipiunt Distributiones, sæpe sub iisdem excipit confessiones aut legit Missam.

ꝑ. Si non urget necessitas hoc tempore excipiendi confessiones aut legendi Missam, absque injustitia non potest recipere Distributiones. *Pontas.*

CASUS XI. Bernardus Canonicus Cathedralis Tolosæ, & in ejusdem Urbis Parlamento Consiliarius Clericus vult haberi pro præfenti, dum versatur in Curia; Capitulum autem prætendit contrarium.

ꝑ. Potest haberi pro præfenti quoad fructus grossos, non autem quoad Distributiones quotidianas. *Pontas.*

CASUS VII. In Ecclesia quadam Cathedrali plures Canonici absunt a Choro ex diversis rationibus. Debenturne ipsis Distributiones quotidianæ?

ꝑ. Distributiones non debentur absentibus a Choro, licet ratione Officiorum suorum exemptis; debentur tamen ipsis fructus grossi. Siqui absentes eas recipiunt, tenentur ad restitutionem. Canonici autem ejusmodi perversæ consuetudini se opposcentes non tenentur suo nomine litem movere